

ตั้งสติ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺน โส

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โยม หลิง : หลวงพ่อคราวก่อนคะหนูกลับไปสวดมนต์ แล้วการสวดมนต์ของหนูเมื่อก่อนไม่เคยมีปัญหาอย่างนี้คะ หนูรู้สึกช่วงหลังหนูจิตตก แล้วเวลาสวดมนต์ เวลาเปิดหนังสือสวดมนต์ออกมา เรื่องในอดีตที่เป็นเรื่องความเจ็บช้ำของแฟนเก่าที่เขาเคยทำร้ายทำลายข่มเหงอะไรสารพัดเรื่อง มันก็จะอยู่ในหัวตลอดจนแบบแทบสวดมนต์ไม่ได้

พอปิดหนังสือสวดมนต์มันก็หาย พอเปิดหนังสือสวดมนต์มามันก็เป็นอย่างนั้นหนูก็พยายามฝืนพยายามทวนจนสวดจนจบบทละ มันจะเป็นอย่างนี้อยู่นานมาก เสร็จแล้วหนูก็พยายามต่อสู้ๆ กับมัน แล้วตอนหลังก็พยายาม คำว่า “วาง” หนูก็รู้อยู่ว่าต้องวาง แล้วก็รู้ว่าต้องพยายามบังคับจิต แต่มันเหมือนกับว่าบังคับไม่ได้คะ มันเหมือนกับว่าเหมือนมีมารเหมือนอะไรประมาณนี้คะ หนูต่อสู้อยู่นานพอสมควรกว่าที่จะทำจิตให้สงบ เพื่อยู่กับบทสวดมนต์คะ ก็เป็นอยู่หลายวันคะ

หลวงพ่ : โดยธรรมชาติมันเป็นอย่างนี้เห็นไหม ถ้าพูดอย่างนี้ปั๊บมันก็จะย้อนกลับมาไอ้พวกจิตๆ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ไม่ต้องทำอะไรเลยมันจะหายมันเป็นไปไม่ได้หรอก ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้ ลูกศิษย์เราณะบวชเป็นพระมา แล้วลูกศิษย์เราบวชพระมา มีเป้าหมายอะไร ถ้ามีเป้าหมายมาบวชเป็นพระเพื่ บวชมาเพื่อความสงบสุขชั่วครั้งชั่วคราว เราก็ปล่อยไปตามธรรมชาติคือปล่อยเขา

แต่ถ้าลูกศิษย์คนไหนเขาบอกว่า เขาบวชมานะแบบว่าบางทีเขาสละงานเลยลาออกเลยเพื่อจะให้พ้นจากทุกข์ให้ได้ เราก็จะคุยกันว่าชีวิตมันมีประสบการณ์มากมายแค่นี้ไหน ยังมีประสบการณ์มากขนาดไหนบอกว่ามันจะยิ่งทุกข์มากขนาดนั้น

มีลูกศิษย์คนหนึ่งเขาเป็นผู้จัดการนะ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลแต่ชีวิตเขาผ่านมามาก เพราะว่าเขาเรียนแบบ เด็กเรียนมาด้วยตัวเองเลย พ่อแม่เขาไม่..เขาเลี้ยงตัวเอง ชีวิตเขา สมบุกสมบันมามาก เขาผ่านชีวิตมาเยอะมาก ทำอาชีพมาทุกอาชีพที่โลกนี้เขามีอยู่ ทำมาเกือบทุกอาชีพเลย แล้วมาภาวนา ก็บอกว่ามึงจะทุกข์มาก เขาก็ไม่เชื่อเขาก็อึด เขาก็เก่ง

คือว่าเขา แบบว่าเขามั่นใจในตัวเองมาก ทีนี้พอภาวนาเข้าไป อย่างที่โยมพูดมันออก สิ่งที่เราเคยทำไว้ สิ่งที่ทุกคนควรทำไว้ นี่ศาสนาพุทธสอน ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว สิ่งที่ทำชั่ว ทำดีทั้งหมด เอ็งว่าเอ็งทำไปแล้วจะแล้วกันไป ไม่แล้วหรอก เพราะคนทำคือใคร คนทำนะ เราทำด้วยมือใช่ไหม แต่ความจริงไม่ใช่ มันทำด้วยหัวใจนะ

ถ้าหัวใจไม่สั่ง อยากได้ของเจ้าของเขาไม่ได้ให้ ภูคุมันเปลือใหม่ พอเปลือปั๊บถูกยึดไป ใครเป็นคนสั่ง จิตสั่ง พอจิตสั่งปั๊บมาลงที่นี้หมด(ตบอก)มันเก็บไว้หมดล่ะ นี่เจ้าของเขา เปลือใช่ไหม เราหยิบไม่ให้ใครเขาเห็นเลย ทุกคนไม่รู้เรื่อง เราเอามาเป็นของของเรานะ ไม่มีใครรู้เห็นกับเราเลยแต่เรารู้ พอเรารู้ขึ้นมามันเป็นข้อมูลของเราใช่ไหม

พอภาวนาเข้าไป พอจิตเริ่มภาวนาเข้าไปจะเอาจริงเอางังขึ้นมา มันออกมาหมด โทษนะ มึงชั่ว ลูกศิษย์มาทุกคนพอใครมาหาเราจะพูดเลยว่า เขาภาวนา ทุกคนถ้าภาวนาเป็นนะ ในโลกนี้นะไม่มีใครชั่วเท่ากูเลย ไอ้คนภาวนาชั่วทุกคนเลยเพราะจิตมันไปทำชั่วไว้

ถ้าใครภาวนาแล้วนะแห่ม..ในโลกนี้ไม่มีใครชั่วเท่ากูเลย กูนี้ชั่วฉิบหายเลย กับหัวใจนะ หัวใจนี้ชั่วมาก ไอ้โอวิชาไอ้ความชั่วตัวนี้มันทำลายเขามาก ทีนี้แล้วมันเป็นมานาน้อยแค่ไหน เดียวมันเป็นมานาน้อยแค่ไหนจิตมันผ่านวิญญูะมานาน้อยแค่ไหน เห็นไหมความดีก็ทำถ้าความดีไม่ได้ทำนะเราไม่ได้มานั่งกันอยู่นี่หรอก

มันจะย้อนกลับมาที่นี้ไง ย้อนกลับมาที่ว่าเวลาภาวนาไปเปิดหนังสือขึ้นมาทำไมสิ่งที่เราอดีตของเราประวัติศาสตร์ของเราทำไมมันโผล่มาหมดเลย นี่มันเรื่องธรรมดา นี่ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ ถ้าข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้เวลาพระพุทธเจ้าสอนเห็นไหม ทาน ศีล ภาวนา เพื่ออะไร เราต้องมีทาน มีศีล มีภาวนา

มีสติ มีสติยับยั้ง ต้องมีการยับยั้ง มีการต่อสู้ มีการขัดเงิน มีการควบคุม พอควบคุม แล้วก็ควบคุมอย่างไรควบคุมเสร็จแล้วควบคุมนะ ควบคุมไว้ให้นิ่งๆ ก่อนนะควบคุมไว้ ควบคุมไว้เพื่อจัดการ ไม่ใช่ควบคุมไว้เพื่อควบคุมนะ หินทับหญ้าๆ ขอให้มึงทับไปก่อน เหวะวะ มึงไม่ได้ทับสิมึงถึงได้น้ำตาไหลพราก ทุกข์เจียนเป็นเจียนตาย

ฉะนั้นถ้าเราตั้งสติขึ้นมาเราจะควบคุมมัน ควบคุมมันเห็นไหม เราค่อยควบคุมมันนะ ทำความสงบ ควบคุมคือจิตสงบได้ พอจิตสงบได้มันควบคุมได้ ที่นี้จิตสงบไม่ได้เพราะอะไรเพราะมันต่อต้านเห็นไหม แล้วถ้าไม่ทำดินะมันไม่เห็นมันหรือก ถ้ายังใช้ชีวิตปกติอยู่ ไอ้พวกนี้มันจะซุกอยู่ในใจเรา ชีวิตประจำวันไม่เห็นหรือก คนดีหมด เทวดาทั้งนั้นเลย ไม่มีใครเก่งเท่าเราเลย เรานี้สุดยอดหมดเลย ความชั่วมันซุกอยู่

แต่ถ้าวันไหนจะสู้กับมันนะ ไอ้ความชั่วไอ้ความที่มันขอกใจนะมันจะโผล่มา ถ้ามันโผล่มาแล้วแค่พื้นฐานนะยังไม่ได้ทำอะไรเลย แล้วนี่มันบอกเวลาเปิดหนังสือเห็นไหมมันโผล่มา ควบคุมแทบไม่ได้เลย

โยม หลุย : คือถ้าไม่..คือก่อนหน้านี้อวดมนต์มันก็สงบมันก็นิ่ง แล้วช่วงหลังนี้สวดมนต์ไปสวดมนต์ไป เวลาที่เปิดหนังสือสวดมนต์ขึ้นมา คือเป็นอดีตที่เป็นคนอื่นเขาทำกับเราละ ทำให้เราเข้าใจแล้วเราก็อเสียใจ ร้องไห้คร่ำครวญ มันก็โผล่มาทุกครั้ง พอปิดหนังสือมันก็หาย

หลวงพ่ : นี่ใจเราจะบอกว่ามันเป็นร่องของจิต มันเป็นเรื่องหมายถึงว่ามันเป็นแผลใจ แผลเป็น แล้วแผลใจตรงไหน อะไรที่มันจะออกมา แล้วมันไม่ใช่แค่นี้โทษนะ ชาตินี้ที่แล้วชาติก่อน ชาติอะไรต่างๆ ทำอะไรขนาดไหน ยังอีกมหาศาลเลย

ที่นี้อีกมหาศาลมันยังไม่แสดงตัว ข้อมูลเห็นไหม สมอง หัวใจเหมือนลื่นซึกเลย เองจะเปิดลื่นซึกไหน โอ้โฮ..เยอะเยอะไปหมดเลย นี่ปิดๆ ไว้หมดเลยนะ ยังไม่ได้เปิดเลย อันนี้เปิดปิดมันไม่สำคัญเก็บไว้ก่อน เพียงแต่ว่ามันอยู่ที่ว่าเวลาอะไรมันให้ผลไง กรรมเก่ากรรมใหม่ กรรมแต่ละวาระที่มันจะมาถึง นี่มันจะมาอย่างไร อย่างที่โยมทำ เพราะโยมถามว่า เปิดแล้วทำไมมันจะร้องไห้

โยม หลิง : มันเป็นเหมือนอัดอั้นตันใจในสิ่งต่างๆ ที่เราคิดว่าเราเลิกกับเขาแล้วเรา
อโหสิให้เขาทุกอย่างแล้ว แต่เหมือนในจิตเรานั้นไม่ใช่

หลวงพ่ : แพ้ตัวเองใจ ไอ้เขาส่วนเขาเราส่วนเรา หลวงตาสอนประจำให้รักษาใจเรา ใจ
เขาส่วนใจเขา เขาจะดีเขาจะชั่วเรื่องของเขา ไอ้ใจเราสี ถ้ารักษาใจไม่เป็นนะเขาจะดีสุดขอบ
ฟ้าเลย คนดีสุดคนดีเลย แต่เราเจ็บเราช้ำ เขาจะดีเขาจะชั่วมันกรรมของเขานะ แล้วใจของเรา
ล่ะ นี่พูดถึงหลักศาสนานะ

แต่พูดเป็นสังคมปั๊บ สังคมจะบอกเลย เห็นแก่ตัว ไม่รักสังคม เอาไว้ก่อนสังคมเอาไว้
ทีหลัง เดี่ยวกฎจัดการทีหลัง ต้องเอาใจให้พ้นทุกข์ก่อน เอาใจเราให้ได้ก่อน ใจเรา วายน้ำไม่
เป็นจะช่วยคนจนน้ำมันจนน้ำตายท่าหมดเลย เราจะช่วยคนจนน้ำนะ เราต้องเข้าใจถึงวิธีว่าจะ
ช่วยคนจนน้ำอย่างไร เราต้องพัฒนาใจเราก่อน

ถ้าใจเราก่อนเห็นไหม พระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาก่อน พระพุทธเจ้าไปเผย
แผ่ศาสนาได้อย่างไร ในปัจจุบันนี้พระบวชมานะมันมีอะไรบ้าง มีแต่ความจำามึงจะเอา
อะไรไปเผยแผ่ กิเลสมีมึง ใจนั้นเวลาที่ว่าเวลามันให้ผลไง เราต้องควบคุม เราต้องดูแล แล้ว
ดูแลพอมันผ่านกรรมอันนี้ไปพอใช้ปัญญาไง อย่างที่โยมพูดเมื่อกี้นะเราให้ใจเขาแล้ว

นี่เพราะเราพูดไง เพราะถ้าเราไม่พูดอย่างนี้ปั๊บทุกคนจะบอก อ้าว..ทำความดีสวด
มนต์สวดพรเปิดหนังสือเพื่อสวดมนต์ทำไมมันให้ทุกข์ขนาดนั้นล่ะ ไม่ใช่ สวดมนต์เหมือน
ยา เราสรรเสริญพุทธคุณ การสวดมนต์นี่คือคำสอนพระพุทธเจ้า คำสอนของพระพุทธเจ้าเรา
มาพำราเรามาสรรเสริญพุทธคุณ

สรรเสริญพุทธคุณนี่คือความดี แล้วความดีพอความดีพอเราจะทำความดีไ้กรรมไ้
ต่างๆ มันก็มีมาบ้าง พอมีมาบ้างเราก็ต้องแก้ไขใจ ไม่ใช่เราจะพูดที่เราพูดตรงนี้ขึ้นมาเรา
บอกไม่ใช่ว่า เราทำความดีแล้วนะ ทำไม ทุกคนเลย ทำดีหมดเลยนะ ทำบุญตักบาตรมีแต่คน
ดีหมดเลย ทำไมไม่เห็นรวยสักที ทำไมไม่เห็นพ้นทุกข์สักที

มันมีของเก่าของใหม่ แค่ให้เราตั้งใจทำให้เราเป็นคนดีสุดยอดแล้ว เรามาเป็นคนดี ขณะที่เราเป็นคนดีเพราะอะไร คำว่าดีทุกคนบอกได้ดีหมดแต่ใจคิดอะไรไม่รู้ คำว่าดีของเราดี ทั้งหัวใจดีทั้งความคิดของเรา เราพยายามจะปรับตัวให้เราดี ไอ้ตรงนี้สำคัญมากนะ เหมือนกับเด็ก

เด็กสองคนมันมีปัญหากัน ทุกคนสองคนว่าถูกหมดทั้งคู่ เด็กสองคนว่าถูกหมด แล้ว คนไหนผิดหรือถูกมันต้องมีผิดอยู่คนหนึ่ง นี่ก็เหมือนกันหัวใจของเรามันมีดีชั่วแล้วเราว่าเรา ดีหมด แต่ถ้าวันหนึ่งเราสำนึกเห็นไหมเด็กคนนั้นมันสารภาพใจ เราใช้ความดีจนพูดให้เด็ก ว่า ผมเป็นคนผิดครับ ผมเป็นคนทำเขาก่อนครับ

นี่ก็เหมือนกัน ใจของเราถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา มันยอมรับสภาพ ผิดหรือเปล่า ขณะที่ เราชั่วใจ ถ้าใครภาวนาถึงนั้น เราชั่ว เราชั่ว ใจเราคิด ใจเราคิดแบบว่าผีธรรมชาติหมด กฎหมายมีไว้อย่างนั้นแต่มันคิดจะเอาให้มากกว่านั้นจะเอาให้ดีกว่านั้น มันไม่เคยคิดอยู่ใน ร่องในรอยเลย ใจไม่เคยคิดอยู่ในร่องในรอยเลย มันจะคิดเบี่ยงไปตลอด มันชั่ว มันชั่ว ถ้า ยอมรับเห็นไหม สำนึกผิด

เราสำนึกผิดเราแก้ไขตรงนี้ พอแก้ไขตรงนี้ปั๊บไอ้ตรงที่ว่า ที่เปิดหนังสือแล้วจะเสียใจ จะอะไรมันจะเริ่มเบาไป เบาไป คือเราจะบอกว่า การทำดีของเรา แล้วพอเข้าไปถึงความดี พอมันไปถึงปมถึงอะไรมันแสดงออกมา พอมันแสดงออกมามันปั๊บ เราก็ต้องแก้ไขของเราไป

เหมือนกับเราเจ็บไข้ได้ป่วย พอเจ็บไข้ได้ป่วยเรารู้ว่าเราเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วรักษา ดีกว่าคนที่เขาเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วเขาไม่รู้สีกตัวเขาเอง เขาไม่มีกฎเหมือนเราละ อันนี้เรื่องการ ทำบุญเห็นไหมทำบุญก็ได้บุญหมด แต่ไปภาวนาเข้าสิ พอไปภาวนาเข้าปั๊บมันก็ลึกเข้าไปอีก ขึ้นหนึ่งละ

คำว่าเจ็บไข้ได้ป่วยเหมือนหมอเช็คร่างกายประจำปี ไม่เคยเช็កก็ไม่รู้ว่าเป็นอะไรนะ พอเช็កก็ไปเจอเข้า นี่ก็เหมือนกันพอเรามีศีล มีทาน ก็ไปเช็คหัวใจมันก็ไปเจอเข้า พอเจอเข้า เราก็แก้ไข เราก็แก้ไข !

โยม หญิง : แก่อย่างไรคะ

หลวงพ่ : ตั้งสติใช้ปัญญา ปัญญาแก้ไขว่าสิ่งที่มันผ่านมาแล้วเห็นใหม่ หลวงปู่หลุย ท่านบอกว่า อารมณ์ความรู้สึกที่มันผ่านมาแล้วเหมือนเสลด เสลดคายทิ้งไป ถ้าเราคิดทีหนึ่ง เราก็เสียกินทีหนึ่ง คิดอย่างนี้เห็นใหม่ พอมันคิดอย่างนี้ปั๊บเพราะเราเสียเสลด เราเสียความรู้สึกเดิม เราไปคิดถึงมันเราก็เจ็บ ถ้าเราไม่เสียกินมันอารมณ์ก็คืออารมณ์ จิตก็คือจิต ความคิดเป็นความคิด เราเป็นเรา สิ่งนี้มันผ่านไปแล้ว

โยม ชาย : แต่ถ้ากรณีที่เราไม่อยากจะคิด แต่มันเกิดขึ้นมาเองอย่างนี้ แล้วจะอย่างไร

หลวงพ่ : กำลังเราไม่พอ กำลังเราไม่ดี ตั้งสติให้ดีๆ

โยม หญิง : ใครเป็นคนควบคุม

หลวงพ่ : ถ้าเราเป็นคนควบคุมเกมเราเป็นคนควบคุมทั้งหมดใช่ไหม อย่างบริหารจัดการ เขาบอกสติปัญญาต้องมี มันจะเกิดเองไม่ได้ ถ้าสติปัญญาเกิดเองเห็นใหม่ อย่างที่เราพูดประจำ อย่างในปัจจุบันเห็นใหม่โลกเอาเด็กเป็นศูนย์กลาง ถ้าเอาเด็กเป็นศูนย์กลางนะ มันก็มีแต่ขวณนมสิ ถ้าเอาเด็กเป็นศูนย์กลางนะแม่งก็แดกนมทั้งปี

เอาเด็กเป็นศูนย์กลางแต่ผู้ใหญ่ต้องมีวุฒิภาวะสอนมัน ผู้ใหญ่ต้องมีวุฒิภาวะสอนเด็กด้วย ไม่ใช่เอาเด็กเป็นศูนย์กลาง เอาเด็กเป็นใหญ่นะ เราก็โง่มันสิ ไม่ใช่ ! นี่ก็เหมือนกันถ้าจิตใจมันไม่เข้มแข็ง ถ้าจิตใจเข้มแข็งแล้วสติต้องฝึก สติ สมาธิ ต้องฝึก การฝึกสติ สมาธิ ถ้าคนฝึกได้มันยับยั้งได้หมดละ

หลวงตาสอนไว้เลย คลื่นของความคิด คลื่นทะเลใหญ่ขนาดไหนสติกันไว้หมดเลย ถ้าคนเคยทำนะ อย่างคลื่นในทะเล พวกเราออกทะเลไปเจอคลื่นนะ อ้วกแตกเลย โอ้พวกชาวเลโอ้โฮ..ยิ้มเลยนะ คลื่นมามันได้คลื่นเลย เหมือนเรา ถ้าเราตั้งสติเราฝึกมันได้อารมณ์เกิดขึ้นมาเลยการบริหารจัดการมีงเลยนะ อารมณ์อย่างนี้เจ็บลึบหายเลยวางไว้

อารมณ์อย่างนี้คิดแล้วดีโง่ อารมณ์อย่างนี้คิดแล้วเราปลดปล่อย เราจะคิดทำดี อารมณ์เห็นไหม อารมณ์ความรู้สึกมันเกิดดับ ความคิดไม่ใช่จิต จิตคือเรา เราควบคุมได้ อะไรที่ดีไม่ดีเราควบคุมได้ เราบริหารจัดการได้ พอควบคุมได้เห็นไหม เจ็บเอาอีกไหม ไม่เอา..

โยม หญิง : พอทำไปสักพักเราเริ่มต่อสู้อย่างที่พยายามวาง แล้วพยายามไม่นึกถึง พยายามไม่คิด พอไม่คิดมันก็สวดได้เหมือนเดิม พอสวดได้เหมือนเดิม มันก็เริ่มนิ่ง

หลวงพ่ : ไซ้ ปัญญาเห็นไหม มันอยู่ที่นี้ ถ้ามันประสาธนะ ถ้าวันไหนเราสู้ไม่ได้เรารู้ว่าวันนี้สติเราอ่อน วันนี้กำลังเราไม่มี ขกของหนัก ไม่มีแรงยกไม่ขึ้นเลย จิตถ้ามีกำลังเหมือนกันเปี้ยวเลย เพียงแต่ว่าเป็นนามธรรมที่ไม่เห็น แต่ผู้ที่เป็นรู้

ถ้าวันไหนกำลังดีนะสั่งได้หมดเลย ไอนี้ไม่ดี ไอนี้ไม่ดี โอ้โฮ..รู้หมดนะ วันไหนกำลังไม่ดีนะ ไอนี้ไม่ดี ไม่ดีหรือสลับแล้วมันขัดเราถึงเลยไม่ดี ไม่ดีก็ทำไปแล้วไง กำลังเราไม่มี ตั้งสติขึ้นมา ให้เห็นโทษไหม เพราะเหตุนี้ปั๊บบเราปฏิบัติมาครูบาอาจารย์เราปฏิบัติมาไอย่างนี้มันเอามาสอนเราไง คุณค่าของสติ

โยม หญิง : แต่ช่วงนั้นรู้สึกว่าจะตั้งสติได้ลำบาก แล้วตั้งสติได้ยากมาก หนูก็เลยวันนั้น ได้มีโอกาสไปวัดศรีสุธารามแล้วก็จะมียุบสมาธิพุทธาจารย์โต พรหมรังษีจะเป็นรูปหล่อองค์ใหญ่ หนูก็เลยไปขอบารมีครูบาอาจารย์ช่วยขอให้หนูจิตสงบแล้วก็ให้มีสติแล้วสงบได้เร็วขึ้น หลังจากนั้นกลับมาหลังจากที่ไปขอพึ่งบารมีครูบาอาจารย์ก็กลับมาสวดมนต์ได้แล้ว ก็เหตุการณ์อันเก่าๆ ก็ไม่เกิด

หลวงพ่ : ดีขึ้น ไอดีขึ้นมันดีขึ้นจากอะไร อ่อนน้อมกับดีขึ้นจากการกระทำของเรา ธรรมดาถืออย่างนี้แหละ ที่มาหาครูบาอาจารย์ก็ขอพึ่งนี้แหละ เวลาครูบาอาจารย์เราอยู่ เราอยู่กับครูบาอาจารย์ก็ขอพึ่งขอพึ่งกันไปก่อน แต่ถ้ามันได้มันก็พาไปได้ ตั้งสติ ตั้งสติของเราตั้งใจทำของเราเพราะอย่างนี้มันต้องสืบต่อ แล้วมันอยู่ที่การฝึก

ถ้าเราฝึกใช้ไหม การฝึกเราเห็นโทษของมันเอง แล้วเราเห็นคุณของมันเอง ถ้าวันไหนเราอยู่เราเห็นคุณของมัน วันไหนเราไม่อยู่เราเห็นโทษของมัน แล้วพอเห็นโทษของมัน นี่ใจจึงจัดตั้ง ธรรมะเป็นอย่างนี้

โยม ชาย : อย่างในกรณีของเขานี้ครับ เขารู้ว่าสติของเขาอ่อนเขาก็ไม่ฝืนไปหาอะไรทำอย่างอื่นก่อน แล้วค่อยมาสู้กันใหม่อย่างนี้ดีไหมครับ

หลวงพ่ : โออย่างนี้มันเป็นอุบาย ถ้าพูดถึงถ้าสติมันอ่อนแล้วเข้าไปเผชิญกับมัน มันก็ไม่ไหวมันก็ทุกข์

โยม ชาย : กลับไปทำอย่างอื่นก่อน แล้วพอมีกำลังแล้วค่อยมาสู้กันใหม่อย่างนี้ครับ

หลวงพ่ : บางคนบางกลาง เราไปทางตรงไม่ได้ เราต้องไปทางอ้อม แต่ถ้าไปทางตรงได้ เราก็ไปทางตรง เส้นทางลัด เส้นทางตรงเห็นไหมเราไปทางนี้ แต่ถ้าเส้นทางนี้เราไปไม่ได้ บางทีถ้าเส้นทางไปไม่ได้เราค้นไป

เวลาพระเราเห็นไหมผ่อนอาหาร พระเราจะผ่อนอาหารบ้างอะไรบ้างเพื่อ ถ้าผ่อนอาหารปั๊บ ธรรมดาการกินอยู่เรามาให้พลังงานเหลือใช้ พลังงานเหลือใช้พอเอาจริงๆ แล้วไปสัปปะหงกหมด แต่พอเวลาพลังงานมันพอดำรงชีวิต แต่พลังงานอย่างนั้นเขาเรียก “ธาตุขันธ์ทับจิต”

ฉะนั้นพอเราคนผ่อนอาหารอะไรขึ้นมา คนไม่เห็นประโยชน์ของมันถ้าคนไม่เคยภาวนา ถ้าคนเคยภาวนาจะเห็นประโยชน์ของมัน ถ้าเห็นประโยชน์ของมันเราจะทน อดอาหารหิวไหม หิวเป็นธรรมดา เหมือนเรากิน ๒ มือ ๓ มือแล้วเราเหลือมือเดียว ธรรมดามันก็ขาดไปมันก็ต้องมีปฏิกิริยาบ้าง

ถ้าเรามีปฏิกิริยาบ้างเราใช้ปัญญาว่าเราจะเอาประโยชน์ที่เหนือกว่าเอาประโยชน์ที่ใหญ่กว่ามันจะยอมทนสู้ ถ้าไม่ยอมทนสู้มันพยายามทนสู้เห็นไหมนั่นอย่างที่ว่าฝึกสติ อุบายที่จะเข้าไปเผชิญกับความรู้สึกเราใจ อุบายที่จะเข้าไปเผชิญกับความจริง การปฏิบัติคือเอาชนะตนเอง การปฏิบัติคือเอาชนะตนเองเอาชนะใจเรา

โยม ชาย : หลวงพ่อครับอย่างเวลาทำสมาธิครับ เรารู้เวลานั่งสมาธิ นั่งแล้วมันก็ไม่ค่อยสงบอย่างนี้ครับ รู้ไว้ก็นั่งมันได้แต่ความอดทนเราก็หันมาทำจิตให้สบายแล้วมานั่งใหม่หรือว่าอดทนนั่งไปเรื่อยๆ แบบไหนจะดีกว่ากันครับ

หลวงพ่ : ถ้าเราจริงจังนะเราอดทนเราฝืนขณะมันต้องมีการชนะกับแพ้ ถ้าฝืนจนเราชนะ วันไหนชนะมันลงได้บ้าง อันนั้นมันจะเป็นเหมือนกับว่ามันเป็นพยานยืนยันกับใจใจ แต่ถ้าใจเรามันไม่เคยลิ้มรสนั้นเลย คือเราไม่เคยได้ความจริงเลย นักมวยต่อຍມາ ๑๐๐ คน ไม่เคยชนะสักคนแพ้มทั้ง ๑๐๐ นักมวยคนนั้นไม่มีค่าเลยเห็นไหม

แต่ถ้านักมวยคนไหนต่อຍມาแล้วแพ้ม ทั้ง ๑๐๐ คนเลย คนที่ ๑๐๑ มันชนะนะเห็นไหม มันก็ต้องสู้บ้างมันไม่ใช่แพ้อย่างเดียวละ ขึ้นชกมวยประวัติดูชนะชกมา ๑๐๐ ครั้งแพ้มหมดเลย แหมประวัติคุณี่ใช้ไม่ได้เลย แต่ถ้าชกมา ๑๐๐ ครั้งนะครั้งที่ ๑๐๑ คุณชนะไ้ว มันเป็นการทำให้ใจมันอาจหาญทำให้ใจมันมีการกระทำได้ เราไม่ใช่แพ้มตลอดไป

โยม ชาย : นั่นก็คือการเพิ่มกำลังใจเพื่อให้เราเอาชนะได้ไหมครับ

หลวงพ่ : แน่นอน ถ้าไม่ชนะมันเหมือนอาหาร อาหารที่คนไม่เคยกินเลยกับอาหารที่คนเคยกินพูดต่างกันไหม เราศึกษามาเหมือนอาหารที่มันเคยกินคือเราจำได้ เราก็ว่าเป็นอย่างนั้น สีส สมาธิ ปัญญาพูดกันไป แต่ใจเคยเป็นหนึ่งเดียวนี้ สิ่งที่เคยเป็นถ้าจิตสงบ สีส สมาธิ

สมาธิไ้อ..สมาธิเป็นอย่างไร สองคนนี้คุยกันคนไหนจะมันคงกว่า จิตได้สัมผัสเขาเรียกธรรมรส ธรรมวุฒิธรรมรส รสที่เป็นธรรม รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ! รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ! ใครได้รับรสอันนั้นบ้าง นี่ปฏิบัติกันอยู่ใครได้รับรสอันนั้นบ้าง ูกเห็นแต่จีไ้มๆ ไ้ม้กันไปก็ไ้ม้กันไป พอไ้ม้ไปไ้ม้มานะ มาสู่มหัวกันนะ เฮ้ย..อย่างนี้ดีกว่าอย่างนั้นดีกว่า

แต่ครูบาอาจารย์หลวงปู่มันไม่เคยพูดอย่างนี้ละ มีแต่ได้ขาด กรรมฐานนี้ธรรมะพากตาย เอาตายเข้าแลกมาเลย เพราะอะไร เพราะถ้าเรายังคิดอย่างนี้กันอยู่ มันก็บอกว่ายังไม่ต้องไปหรอก เอาไว้ก่อน เมื่อนั้นแหละ นี่กิเลสเราใจไม่มีใครเอาชนะหรอก

ไปฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ทุกองค์เลยที่เป็นของจริงนะ เว้นไว้แต่ของปลอม ของปลอมก็ อืม สบายๆ ไม่ต้องทำหรอก ไอ้ที่ทำนี่มันอึดอัดกลืนกลืนโยก

โยม หลิง : เออหลวงพ่อกะ มีคนแนะนำให้ลองแบบเวลาที่ดวงตมมากๆ จิตตมมากๆ เขาบอกว่าลองไปอ้อนวอนมหาเทพพระศิวะ พระแม่อุมาวดี พระพิฆเนศวร หนูก็ตอนช่วงที่จิตตมมากๆ หนูก็ไปมา ๒ ครั้ง

หลวงพ่ : อ่อนแอเห็นไหม ใจมันไม่จริง พุทธมามกะเห็นไหม

โยม หลิง : เขาก็ชวนไปทางศาสนาพราหมณ์ แล้วหนูลองไปดูแล้วเขาก็จะมีทำนํ้ามนต์ มีรับพรเทพ เขาก็มีพิธีอะไรของเขาคล้ายๆ ศาสนาพราหมณ์

หลวงพ่ : มันพราหมณ์อยู่แล้ว เขาเป็นพราหมณ์อยู่แล้ว อันนี้พราหมณ์กับพุทธมันเข้ากันใช่ไหม ตอนนีัพุทธกับพราหมณ์เวลาพระเทศน์ อะไรนะ ไสยศาสตร์อย่างโน้นอย่างนี้ แต่พระก็ทำเองทั้งนั้น พระเข้าทรงเองหมด ไสยศาสตร์ โนนก็ไสยศาสตร์มันล่อกันเองหมดเลย ไสยศาสตร์มันทำไง คือพูดกันแต่ปาก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเป็นอย่างนี้อยู่ เราก็เป็นเหมือนเขาเห็นไหม คือเราไม่มั่นใจ เวลาเราทุกข์เรายาก ธรรมะ ธรรมโอสธ ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ ถ้าเราชนะเราแก้ไขได้ พระพุทธเจ้าปฏิเสธหมด พระพุทธเจ้าปฏิเสธเทพ พระพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย อัดดา หิ อัตโตนา โนนาโต ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน พระพุทธเจ้าไม่พึ่งใครเลย

ถ้าสมมุติ เวลาทำดีแล้วไปอยู่กับพระเจ้า ภูนี้คือพระเจ้า ถ้าเราทำดีเราไปเกิดเป็นพระเจ้า เทพ เทวดา อินทร์ พรหมก็คือพระเจ้า แล้วเวลาเราทำดีเราก็ไปเกิดเป็นพระเจ้า พระเจ้าก็คือภูนี้ไง ตัวเรานี้คือพระเจ้า แล้วไปอ้อนวอนเอาใคร

โยม หลิง : เออ..ไปอ้อนวอนขอเรื่องงาน เขาก็จะมีห้องนั่งสมาธิค่ะ

หลวงพ่ : อันนี้เป็นทางออกของเขา

โยม หลุย : ไปนั่งสมาธิแล้วก็ไปขอพรท่านให้สำเร็จเรื่องงาน เรื่องเงิน ให้สำเร็จเรื่องงาน เรื่องเงิน แล้วก็ให้คนที่หนูรักกลับมาติดต่อ

หลวงพ่ : แล้วได้ไหมล่ะ

โยม หลุย : ยังไม่เห็นผลค่ะ หนูเพิ่งไปเมื่อวานขึ้นกับเมื่อวานนี้ไปวันหยุดนี้ค่ะ แล้วก็ค่อยมาหาหลวงพ่

หลวงพ่ : มาหาเราก็ออย่างนี้ มาหาเราเราคุยธรรมะ ถ้าเราคุยธรรมะแล้วเราชื่นใจ ใจเรามีกำลังใจไหม เราจะสู้กับชีวิตไหม ธรรมะ ! ธรรมะมาจากไหน ! เวลาใจของหลวงตา ท่านพูดเลย ใจของท่านเป็นน้ำอมตะอมฤตคือดักไม่มีวันหมด ในใจของท่านเต็ม

ธรรมของเราก็เหมือนกันจะเกิดมาในใจหัวใจของเรา หลวงตาพูดเลยไม่มีอะไรสัมผัสธรรมได้เว้นแต่ความรู้สึกคือใจของเรา ใจนี้น้ำมันใสอาศัยอยู่กับ น้ำอมตะที่ไหนมีในหัวใจ ถ้าเราพิสูจน์ของเรา เราตั้งใจของเราอย่างนี้ ทุกข์ใหม่ ทุกข์ โช..ภาวนาทำไมจะไม่ทุกข์

อดอาหารไอ้โฮ..ท้องร้องจ๊อกๆ ทุกข์ใหม่ ทุกข์ทั้งนั้น ไม่ใช่บวชพระแล้วไอ้โฮ..มันจะเลอเลิศ มันจะลอยไปบนฟ้า ไม่ใช่หรอก บวชพระนี้ทุกข์ฉิบหายเลย จะทำอะไรก็ไม่ได้มีวินัยบังคับหมด แล้วทุกข์ทำไม? เห็นไหม

นี้จะย้อนมาเวลาเราทุกข์เราบ่นทำไมล่ะ นี่เวลาเราทุกข์เรารู้มันไง เราบังคับใจเราทำไมเราไม่ทุกข์ ใจมันคืนรนไปประสามัน แล้วบังคับมัน มันทุกข์ใหม่ มันธรรมดา ทุกข์เพื่อจะแบบว่า หนามขอกเวลาหนามมันทิ่มเจ็บไหม แล้วเอาหนามมาบ่งเจ็บไหม

โยม หลุย : ก็เจ็บค่ะ พอบ่งแล้วมันหาย

หลวงพ่ : นี่ก็เหมือนกันเวลาทุกข์ เวลาเดินจงกรมทุกข์ใหม่ เวลานั้นสมาธิทุกข์ใหม่ นี่ไงก็ทุกข์เพื่อจะแก้มันไง แต่ถ้ามันไม่บ่งมันไม่สู้ อวิชาก็จะปักอยู่ในหัวใจตลอดไป เราจะบ่ง

เอามันออก มันจะบ่งด้วยความเพียร บ่งด้วยศบะธรรม ฉะนั้นเวลามันทุกข์ไหม ทุกข์ แหม.. บ่งหนามไม่ทุกข์มีงป่าหรือ

โยม ชาย : อยากให้หลวงพ่อบรรณานุกรมฐานที่เหมาะสมกับผมหน่อยครับว่าควรจะเป็นอย่างไร

หลวงพ่ : เอ็งกำหนดอะไร

โยม ชาย : บางครั้งก็พุทโธ บางครั้งก็ยุบหนอพองหนอ บางครั้งก็ไม่กำหนดอะไรเลยครับ นั่งเฉยๆ อย่างนี้ครับ

หลวงพ่ : พุทโธซัดๆ พุทโธซัดๆ พุทโธไว้เลย พุทโธซัดๆ เลยละ พุทโธซัดๆ เพราะคำว่าพุทโธซัดๆ พุทโธออกมาจากจิต เวลาสงบมันสงบเข้าไปถึงจิต เวลาฟังเสียงอยู่นี้ ความตั้งใจฟัง เสียงมันกระทบหูเราเข้าถึงใจ เราพูดอยู่ แต่เราคิดไปเรื่องอื่นสิ คิดไปเรื่องอื่น เราพูดได้ยินเสียงไหม ได้ยินอยู่ แต่พูดอะไรไม่รู้เรื่อง พุทโธซัดๆ เห็นไหมมันออกมาจากจิต เพราะจิตมันระลึกรู้พุทโธ มันระลึกรู้ถึงมันเป็นวิตรกจิตร แต่ยุบหนอพองหนอมันเกิดที่ไหน

โยม หญิง : ที่ท้อง

หลวงพ่ : แล้วเอาอะไรไปกำหนดมัน มันอยู่ข้างนอกเห็นไหม ความรู้สึก ถ้าพูดถึงกำหนดแล้ว ความรู้สึกเวลาถ้ามั่นๆ ได้แค่ไหน แล้วถ้าพุทโธมันดีได้แค่ไหน ความคิดของเราโดยปกติสามัญสำนึกความคิดสทกปรก ความคิดของเราเป็นความคิดโดยอวิชา ธรรมชาติของจิตมันคิดอยู่ตลอดเวลา ธรรมชาติของจิต ธรรมชาติของผู้รู้ ธรรมชาติคือสิ่งที่ไม่ต้องรับรู้อารมณ์

ที่นี้พุทธานุสติเห็นไหม เราพยายามเอาความรู้สึกเห็นไหม ความรู้สึกเกิดจากจิต ความรู้สึกนะความรู้สึกคือจิต ความคิดเกิดจากจิตเห็นไหม ความรู้สึก พอพุทโธๆ เข้าไปถึงความรู้สึกนี้ ถ้าความรู้สึกนี้ถ้ามั่นสงบตัวมันได้ เราบอกว่าพุทโธๆ นี้ มันมีรากมีเงาที่มีมาที่ไป แต่อย่างอื่นนะเรากำหนดออกไปเอาข้างนอกใจ อย่างเช่นความคิดกับจิต จิตคือความรู้สึกไขไหมตามธรรมชาติ ความรับรู้ จิตคือความรับรู้ความคิด

เวลาความคิด มันคิดออกมาข้างนอก ให้นึกพุทโธชัดๆ พุทโธชัดๆ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ มรณานุสติ นุสติ เวลาพระพุทธรเจ้าสอน

“โมฆราชเธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

ทุกคนก็บอกเลยโลกนี้มันสักแต่ว่านะ โลกนี้เป็นความว่างนะ โธ..จี๋ล่อน้ำใจ เธอจมองโลกนี้เป็นความว่างแล้วกลับมาถอนอรรถานุกิฏฐิ ถอนความรู้ ถอนความรู้ลึกที่รู้ว่าว่าง โลกนี้เป็นความว่างใครเป็นคนบอก ถ้าไม่มีจิตเราจะรู้ว่าว่างหรือไม่ว่างไหม แล้วเรากลับมาถอนอะไรมัน ต้องกลับมาถอนที่ตัวรับรู้ เอ็งมองโลกให้เป็นความว่างสิ เราก็บ่นกัน โลกนี้เป็นความว่าง รับรู้เป็นความว่างหมดเลย แล้วเราได้อะไร

โยม ชาย : มันไม่ว่างครับ

หลวงพ่ : ก็เห็นว่าว่างข้างนอกไง ว่างที่โลกไง แต่ใจเราละ เราเห็นเขาสอนกันนะ งง จิบหายเลย มันสอนอะไรของมันวะ ถ้าโลกนี้เป็นความว่างอากาศมันก็ว่างทุกอย่างมันก็ว่างหมดแล้ว แล้วเอ็งได้อะไรขึ้นมา เอ็งก็มองโลกนี้เป็นความว่าง ทุกอย่างเลยโลกนี้เป็นความว่าง แต่ใจเรามันไม่ว่างนะ คึ้นจิบหายเลย

โยม หญิง : แล้วที่หลวงพ่แนะนำให้นำไปท่องพุทโธถี่ๆ ละ หนูลองไปทำแล้ว มันท่องไม่ได้ละ พุทโธถี่ๆ แต่ถ้าหนูมาอยู่กับความสงบแบบวางอุเบกขา มองอยู่กับความสงบนิ่งๆ ก็นั่งได้

หลวงพ่ : จี๋ล่อน้ำใจ จี๋ล่อน้ำ

โยม หญิง : อย่างนั้นหนูจะนั่งสมาธิได้ แต่ถ้าพุทโธถี่ๆ หนูนั่งไม่ได้

หลวงพ่ : จี๋ล่อน้ำ จี๋ล่อน้ำ เวลาพูดนี่นะเวลาพูดนี่มันได้ไม่ได้มันก็อยู่ที่ความสามารถ อยู่ที่ความจริงจัง มันก็เหมือนกับเวลาเราเข้าค่ายเข้าเข็ม ทำงานเวลาเข้าค่ายเข้าเข็มเราต้องมีสติใช้ไหม เพราะมันจะได้เข้าค่ายเข้าเข็มมันจะได้จะเสีย พุทโธๆ ถี่ๆ พอเราพุทโธสบายๆ “พุท” ก็คิดไปรอบหนึ่งแล้วค่อยมา “โธ” มันไม่จริงไม่จังใจ

แต่ถ้าเวลาเราจะเข้าค่ายเข้าเข้มน พุทโธๆๆๆ มันตัดกันแล้วนะ เหมือนกับนักมวย นักมวยก่อนคู่ต่อสู้เข้ามาแล้ว มันจะยังเข้าเป้าไม่เข้าเป้า พุทโธๆๆๆ มันจะยังเข้าที่จิตใจ อันนี้มันจะมีความเครียดไหม แน่แน่นอน นักมวยเองก่อนเขาเข้ามา เขาคิดหาทางออกไหม นี่ก็ พุทโธๆๆๆ ก็เลสมันจะสอยมีงนะ ก็ต้องเข้าค่ายเข้าเข้มน

ถ้าเราเข้าค่ายเข้าเข้มนเราทำของเราให้จริงจังเหนื่อยไหม เหนื่อย แต่ผลได้รับ แต่ถ้าเรา อย่างนี้ปั๊บ เราต่อนักมวยเข้ามาใช้ไหม พอต่อนเข้ามาแล้วเดี๋ยวล้วนนักมวยเขาจะเครียดไหม เราก็ถอยมากกลางเวทีไหม เฉยๆ ใจ ให้มันวิ่งไปซะ ให้มันตามสบายเลย ภูไม่ทำอะไรมึง แล้ว มันได้อะไรก็ได้เดินกันอยู่กลางเวที

มันจะแลกไม่แลกใจ คือเราจะเอาจริงมากน้อยได้แค่ไหน แล้วนี้มาถามเราเทคนิค ของมัน เราจะน็อคมัน เราจะน็อคไอ้กิเลส เราจะน็อคสิ่งๆ นี้ให้มันลง คือให้จิตมันปล่อยให้ได้ มันจะให้ว่างให้ได้ มันก็ต้องมีลูกเล่นมีเทคนิค โธ..กิเลสนะมันรู้ก่อนเรา

โยม ชาย : คือไม่มีปัญญามากครับ ก็ทำอะไรตรงๆ อย่างนี้ครับ ไม่เคยมีเทคนิค ไม่เคยมี ลูกเล่นอย่างนี้

หลวงพ่ : พอตรงๆ แล้วได้ผลไหมละ

โยม ชาย : ไม่ได้

หลวงพ่ : ตรงๆ แล้วทุกข์ไหม ต้องเอากลับมาคิดสิ มึงทำมาก็หนแล้ว แล้วให้ผลเป็น อย่างไรบ้าง เวลาเราเข้าทางจงกรม เราต้องเอาอย่างนี้มาทบทวนไม่ทำแล้วทิ้งเปล่า มา ทบทวนว่าปีนี้เป็นอย่างนี้ ปีโน้นเป็นอย่างนั้นเราเคยภาวนาที่นั่นแล้วให้ผลตอบสนองเป็น อย่างไร ที่นี้ให้ผลตอบสนองเป็นอย่างไร

อย่างของครูบาอาจารย์เราหลวงปู่มั่นท่านคอยจีตลอด คิดถึงพระพุทธเจ้า คิดถึงครูบา อาจารย์ที่ท่านทำมา อันนี้มันเป็นเทคนิคหมดนะ มันเป็นกลอุบาย เหมือนกับทางวิชาการ นักวิชาการเขาจะให้ทดสอบอะไร กรณีนี้เขาได้ทดสอบมาแล้ว เป็นทางวิชาการได้พิสูจน์ มาแล้ว ว่าต้องเป็นอย่างนี้ๆ แล้วเอ็งจะเสียเวลาไปทำไมอีก

นี่ใจครูบาอาจารย์ท่านได้ผ่านมาแล้ว ท่านได้ทดสอบมาแล้ว องค์ไหนได้ผล องค์ไหนไม่ได้ผล เรารู้หมด หนังสือมีว่าทุกองค์มี อ่านแล้วทำอะไร อ่านแล้วโยนทิ้งหรือ เสียเวลาอ่านมาตั้งกี่ชั่วโมง เอามาคิดสิ พอเอามาคิดปั๊บเราก็ตะ..นักวิชาการตรงนี้สรุปแล้วว่า แล้วเราละ เราควรจะออกทางไหน

เวลาเราภาวนา อย่างครูบาอาจารย์เห็นไหม ธรรมะ สากัจฉา เวลาพระป่าเขาคุยกัน เขาเจอกัน เขาจะคุยกันเลยว่าไปป่ามาเหมือนกับไปทดสอบมา ออกไปทำงานเที่ยวนี้กลับมา ผลที่ได้มันเป็นอย่างไรมาคูยกัน พอคุยกันปั๊บ อันไหนที่มีวิฤติภาวะสูงกว่าเห็นไหม เฮ้ย.. อย่างนี้ไม่ใช่ละ ต้องออกทางนี้นะออกทางนี้นะ ก็แนะกัน ธรรมะ สากัจฉา

เวลาครูบาอาจารย์ พระป่าเมื่อก่อนจะรักกันมาก แล้วต่างคนต่างมุ่งมั่นมาก ไปที่ เป้าหมายเดียวกันคือพ้นทุกข์ ฉะนั้นเวลาไปไหนกลับมา เวลาใครไปภาวนากลับมา ก็จะมา คุยมาตรวจสอบกัน ครูบาอาจารย์ท่านก็คอยให้กำลังใจ

หลวงปู่มั่นคอยเทศน์ พระเราก็หาเทคนิคกันคุยกันหาทางออกกัน แล้วเราก็ภาวนา เหมือนกัน มันต้องคิดไง นี่มันสำคัญว่าเราอยู่ในวงสังคมของใคร เมื่อก่อนเราบวชแล้ว เราว่า เรามีวาสนาเราคบเพื่อนเป็นอย่างนี้หมด เพราะเพื่อนเราแต่ละองค์ไปไหน นัดกันไปออก รุดงค์ ออกรุดงค์ เข้าป่า โอ๊ย..สู้กัน สนุก !

แต่ถ้ามันเจอคนไม่เอาไหนไม่เอากลับดีกว่า อยู่โน้นดีกว่าไฉนดีกว่ามันหาอ่อนกัน หมด แต่ไฉนนี้มีแต่ลูกๆ ทุกคนมีแต่คนเสนอว่าไปทางนี้ดีกว่า ออกทางโน้นดีกว่า เข้าป่านั้น ดีกว่า มันบังเอิญไปเจอเพื่อนดี เขาเรียก สัทธวิหาริกกับหมู่คณะดี มันก็ชักนำเราไปในทางที่ดี เราปฏิบัติอยู่คนเดียว ๔-๕ คนอยู่ด้วยกันบอกไม่เอาๆ ไม่เอาเลยแม่ง..เฮ้ย

โยม หลุย : อันนี้ก็ดีละ ทุกๆ คนเขาก็จะ..คือ อันนี้ก็เพื่อนชมรมพุทธศาสนาที่เรียน มหาวิทยาลัยขอนแก่นมาด้วยกัน ก็คบกันมาเป็น ๑๐ ปีคือทั้งหมดนี้เขาก็เลื่อมใสในทางพุทธ ค่ะ อันนี้เขาก็บอกว่า เขาสุข

หลวงพ่ : นั่นแหละ แล้วถ้าอย่างนี้มา มันก็ดิ่งกันมาไง ในหมู่คณะที่เราปฏิบัติมันก็เป็นอย่างนี้มา มันเลยดิ่งกันมา ดิ่งกันมา พอดิ่งกันมา ทีนี้อย่างว่าจุดสุดท้ายมันก็อยู่ที่ว่าสุคติวิสัย ไม่สุคติวิสัย คำว่าสุคติวิสัย พอมันปฏิบัติไปแล้วมันไปไม่ได้ไง ปฏิบัติอยู่ดันเข้าไปดันเข้าไป มันก็เป็นอย่างนั้น คาอยู่อย่างนั้น วาสนาของคนเพราะเราอยู่ในวงการพระมันมี เรารู้

พอปฏิบัติแล้วมันเหมือนกับว่าจะไปไม่ได้ ถ้าย้อนกลับมาอภิธรรม ครูบาอาจารย์เห็นไหมอย่างน้อยต้องแสนกัป พระโพธิสัตว์ต้อง ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาเราพูดเวลาเราคุยกับญาติโยม เวลาเราคุยกับญาติโยมเวลาเขาพูดอย่างนี้

โยม ชาย : แล้วอย่างนี้จะรู้ด้วยตัวเองหรือครับหรือว่ามีคนไปบอกว่า เออ..ยังไม่พอ

หลวงพ่ : ไม่..รู้ด้วยตัวเอง รู้ด้วยตัวเองที่ว่าทำแล้วไปไม่ได้ไม่ได้

โยม ชาย : แล้วเราจะมั่นใจได้อย่างไรว่าไอ้สิ่งที่เรารู้มันถูกหรือมันไม่ถูกอย่างนี้ครับ

หลวงพ่ : โห้..ก็นั่งสมาธินะ เวลานั่งสมาธิ แล้วสมาธิลงได้ไหม สมาธินิ่งพอไหม แล้วสมาธิกับสมาธิคุยกันไม่รู้เรื่องหรือ คนที่ปฏิบัติสมาธิมาแล้ว ถ้าเราพูดถึงสมาธิเรา สมาธิจริงๆ นะ โทษจริงๆ นะ ความดีกับความชั่วเรารู้ก่อนเพื่อน ถ้าจิตเป็นสมาธิเรามั่นใจในสมาธิชั่วร้ายมากมาย แต่ ! แต่ถ้ายังไม่เป็นสมาธิเราว่าเป็นสมาธิ มันไม่ใช่

โยม ชาย : คือบางทีมันเหมือนกับคล้ายกับจะใช่ มันยังสงสัยอยู่ มันยังมีความสงสัยแต่ว่าก็มั่นใจครับ แต่ว่ามันเหมือนมีบางอย่างมีเหตุการณ์จะบอกว่าจะเป็นอย่างนี้ อย่างนี้ แต่ว่ามันก็ยังไม่มีรอยเปอร์เซ็นต์

หลวงพ่ : ไม่มีร้อยหรอก เพราะสมาธิคือสมาธิ เพราะเป็นสมาธิแล้ว พอเป็นสมาธิแล้ว ออกใช้ปัญญามาทดสอบตรงนี้ไง ถ้าเป็นสมาธิแล้วออกใช้ปัญญา ถ้ามีสมาธิเป็นพื้นฐานนะ ปัญญาเอ็งคิดสิ เราใช้ปัญญาพิจารณาอะไรมันจะ พัวะๆๆ คือว่าเหมือนกับว่าเราคิดอะไรมันจะสรุปได้หมด คือเราเข้าใจ คือถ้ามันมีอะไรอยู่ในหัวสมองเรา ที่มันรอกอย่างนี้ ใช้ปัญญาไล่บี้ มันจะล้างได้หมดเลย

แต่ถ้าเราคิดแล้วปัญญามันล้าสิ่งนี้ออกไม่ได้ นั่นสมาธิอ่อนแล้ว มันตรวจสอบได้ง่ายๆ เลย เพราะเราทำอย่างนี้มา ถ้าวันไหนสติสมาธิอ่อนนะ สมาธิไม่พอนะ บางทีเราเคยทำได้ใช้ไหมเราเคยใช้ปัญญาได้ๆ เข้าไป แล้วมันจะจบหมด มันใจใจ ลองใช้ปัญญาอีก เราจะไล่ให้มันจบ มันไม่จบหรอก คือความคิดปัญญามันจะขี้ก้นอยู่อย่างนั้นไม่จบ

แล้วมันพูดด้วยความมั่นใจว่าเคยทำได้ มันก็จะเอาให้ได้อยู่อย่างนั้น โอ้โฮ..เหนื่อยๆ จิบหายเลย แต่ถ้าเป็นสตินะ เฮ้ยมีงบ้านแล้ว กลับมาพุทโธก่อนนะ เออ..ใช้มีงบ้าน มีงบ้าน แต่กว่าจะรู้ว่ามีงบ้านนะ เหนื่อยจิบหายเลย แต่ถ้าไม่มีสตินะ มันก็ขี้ก้นอยู่อย่างนั้น สติมันเตือนตัวเองใจ เฮ้ย..นี่อะไร เพราะเราเคย มันมีประสบการณ์อยู่

แต่บางทีมันอยากได้ด้วยความอยากได้ ด้วยความคิดว่ามันจะได้ ด้วยความมั่นใจตัวเองเกินไปอย่างนี้ มีน้อยมากเทคนิคนะ คนมันเคยผิดพลาดมาทั้งนั้น พอสติมาเฮ้ย..ทิ้งเลย ทิ้งกลับมาพุทโธเลย พุทโธๆๆๆ พอพุทโธจิตมัน เฮ้ย..สบายโล่งเลย กลับไปปล่อยใหม่

ประสบการณ์มันมีอย่างที่เราพูดแล้วเราจะรู้ได้อย่างไร ปัจฉัตตัง สันทิฏฐิโก เรื่องศาสนาที่สุดยอดมากเลย แล้วถ้ามันเป็นความจริงแล้วนะ ! ถ้าเป็นความจริงแล้วนะ ! ไปคุยกับพระด้วยกันนะอันเดียวกัน เพราะความจริงในศาสนานี้มีอันเดียว ! มีอันเดียว ! ไม่มีความจริงจูเนียร์ ๒ ๓ ๔ หรือ ไม่มี

โยม หลุย : เหมือนกับว่าเวลาที่เราปฏิบัติมาตอนที่จิตเราเข้มแข็ง มันก็จะคำ่ว่ารู้ได้ด้วยตนเองเหมือนมีเซ็นส์ ประมาณนั้นใช้ไหมคะเหมือนเป็นผลพลอยได้

หลวงพ่ : ไม่.. ใช้..ไอ้เซ็นส์นี่ผลพลอยได้ ถูก แต่ความจริง

(เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)